

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 08-08-2014

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/4935/08-08-2014

Α Π Ο Φ Α Σ Η 115/2014

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της την 09-04-2014, σε συνέχεια της από 19-02-2014 συνεδρίασής της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Π. Χριστόφορος, Πρόεδρος της Αρχής, Α. Κοτσαλής, Α.-Ι. Μεταξάς, Δ. Μπριόλας, Α. Συμβώνης, ως εισηγητής, Π. Τσαντίλας και Κ. Χριστοδούλου, τακτικά μέλη. Στη συνεδρίαση, χωρίς δικαίωμα ψήφου, παρέστησαν οι ειδικοί επιστήμονες-υπάλληλοι του Τμήματος Ελεγκτών Ι. Λυκοτραφίτης, Γ. Ρουσόπουλος και Αν. Χρυσάνθου, ως βοηθοί εισηγητή, και η Ε. Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Τμήματος Διοικητικού-Οικονομικού, ως γραμματέας, μετά από εντολή του Προέδρου.

Στη συνεδρίαση της 19-02-2014 εκλήθη (Γ/ΕΞ/8161/30-01-2014) ο Α, ο οποίος δεν παρέστη και απέστειλε το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1106/18-02-2014 υπόμνημα.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Η Αρχή πραγματοποίησε στις 19 και 22 Οκτωβρίου 2012 επιτόπιο διοικητικό έλεγχο στις εγκαταστάσεις που διατηρούν από κοινού οι εταιρείες «PANNER ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Ε.Π.Ε.» και «ADD ONE ΕΜΠΟΡΙΚΗ – ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ», σύμφωνα με το άρθρο 19 στοιχ. η) του ν. 2472/1997. Μετά από την ολοκλήρωση του ελέγχου, η

ομάδα ελέγχου συνέταξε το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8024/17-12-2013 πόρισμα.

Κατά τον έλεγχο, και μετά από ανάλυση των πειστηρίων προέκυψαν στοιχεία για τον Α, όσον αφορά σε επεξεργασία μη δημόσια διαθέσιμων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα χωρίς συγκατάθεση των υποκειμένων. Με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/8161/30-01-2014 κλήση της Αρχής εστάλη στον υπεύθυνο επεξεργασίας περιγραφή των πειστηρίων που συνελέγησαν και άπτονται του αντικειμένου των δραστηριοτήτων του.

Στο υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8024/17-12-2013 πόρισμα ελέγχου των δύο εταιρειών που αναφέρθηκαν παραπάνω αναφέρεται ότι βρέθηκαν στοιχεία από τα οποία προκύπτει με βεβαιότητα ότι ο Α, που είναι πολιτικός μηχανικός, αγόρασε αρχείο με προσωπικά δεδομένα περίπου 2.000 φυσικών προσώπων. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πορίσματος ο Α ενδιαφερόταν για αγοραστικό κοινό στον τομέα των φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων, το οποίο να πληροί τα εξής χαρακτηριστικά: Ιδιόκτητη κατοικία, δηλωμένο ακίνητο, ηλικία έως 65 ετών, ιδιόκτητο οικόπεδο, κάτοικος βορείου Ελλάδος εκτός νομών Κιλκίς και Κοζάνης, υψηλή αγοραστική ικανότητα. Βρέθηκε δε και το παραστατικό για την αγορά του αρχείου, αξίας €329 (στις 11-05-2012), εκδοθέν από την εταιρεία Daimad Ltd.

Μετά την αρχική εξέταση των πειστηρίων του ελέγχου η Αρχή απέστειλε την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1631/05-03-2013 επιστολή προς τον Α, ζητώντας διευκρινίσεις. Με την από 27-03-2013 απάντησή του (που έλαβε αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/650/31-01-2014) απέστειλε αντίγραφο του αρχείου και δήλωσε στην Αρχή ότι το έλαβε η εταιρεία του από την Daimad, αφού επέλεξαν να στείλουν διαφημιστικά μηνύματα σε κινητά εν δυνάμει πελατών, και ύστερα να κάνουν ένα «follow up» με τηλεφωνική κλήση στα άτομα αυτά. Δήλωσε δε ότι το εν λόγω αρχείο ήταν ανακριβές, καθώς στα πρώτα 200 ονόματα μόνο τα 50 ήταν ενεργοί αριθμοί και αυτοί με άλλα ονόματα. Τα πρόσωπα που κλήθηκαν ενημερώθηκαν στην αρχή της κλήσης ότι τα στοιχεία τους προήλθαν από αρχείο εμπορικής χρήσης και ερωτήθηκαν αν επιθυμούσαν τη συνέχεια της επικοινωνίας.

Ο Α υποστηρίζει τα παραπάνω και στο υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1106/18-02-2014 υπόμνημά του.

Τέλος, όπως προκύπτει από την εξέταση του ηλεκτρονικού αρχείου σε αυτό

περιλαμβάνονταν αριθμοί κινητού και σταθερού τηλεφώνου, διεύθυνση και ονοματεπώνυμο 2.484 φυσικών προσώπων.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερθέντων στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης και αναφορά στα διαμειφθέντα της συνεδρίασης της 19-02-2014, άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητή, οι οποίοι στη συνέχεια αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 1 του ν. 2472/1997, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.

Επίσης, στο ίδιο άρθρο αναφέρεται ότι τα δεδομένα θα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών επεξεργασίας (αρχή της αναλογικότητας).

2. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 2472/1997, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνο όταν το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεσή του, εκτός εάν συντρέχει μία από τις προβλεπόμενες από την παράγραφο 2 του ιδίου άρθρου εξαιρέσεις, οπότε είναι νόμιμη η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το αρ. 2 του ν. 2472/1997, ως συγκατάθεση νοείται «κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως που εκφράζεται με τρόπο σαφή, και εν πλήρη επιγνώσει, και με την οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο της επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν».

Για τη συγκεκριμένη επεξεργασία, το σύννομο της επεξεργασίας χωρίς συγκατάθεση κρίνεται με βάση τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε) του ν. 2472/1997, αφού δεν συντρέχει άλλος λόγος επεξεργασίας από όσους αναφέρονται στο ίδιο άρθρο. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς συγκατάθεση όταν «η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του

έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας (...), και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν τίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών».

3. Ειδικότερα, αναφορικά με τους όρους για την νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης, η Αρχή στη με αρ. 26/2004 Απόφαση-Οδηγία για τη «νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης και της διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας» ρύθμισε το σχετικό ζήτημα. Η Αρχή αναγνωρίζει την απευθείας προώθηση ως νόμιμη δραστηριότητα στο πλαίσιο του δικαιώματος της ελεύθερης ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων και γενικότερα του δικαιώματος της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας. Αυτό θεμελιώνεται από την επιλογή τόσο του ενωσιακού όσο και του εθνικού νομοθέτη να προβλέπει το δικαίωμα αντίρρησης σε τέτοιες δραστηριότητες και όχι να τις απαγορεύει. Ωστόσο, στη βάση της γενικής θεωρίας της ορθής ισορροπίας των αντικρουόμενων ατομικών δικαιωμάτων (δικαίωμα της προσωπικότητας και δικαίωμα προστασίας προσωπικών δεδομένων) καθορίζονται οι κανόνες για τη νόμιμη συλλογή και χρήση των προσωπικών δεδομένων.

Σε αυτό το πλαίσιο, η συλλογή και χρήση προσωπικών δεδομένων για το σκοπό της απευθείας προώθησης επιτρέπεται: α) με τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων) ή β) χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου όταν τα δεδομένα συλλέγονται από αα) δημόσιους καταλόγους (π.χ. τηλεφωνικούς καταλόγους συνδρομητών, επαγγελματικούς καταλόγους όπως ο Χρυσός Οδηγός, καταλόγους εμπορικών εκθέσεων ή το νέο γενικό εμπορικό μητρώο για εταιρείες και εμπόρους), ή ββ) όταν το ίδιο το υποκείμενο των δεδομένων δημοσιοποίησε τα δεδομένα του για συναφείς σκοπούς ή γγ) βάσει της πελατειακής σχέσης ή συναλλακτικής επαφής. Τα δεδομένα που συλλέγονται για τους προαναφερθέντες σκοπούς μπορούν να περιλαμβάνουν μόνο όνομα, ταχυδρομική διεύθυνση και επάγγελμα.

4. Το άρθρο 11 παρ. 1 του ν. 3471/2006 για την προστασία προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών ορίζει ότι η πραγματοποίηση μη ζητηθεισών επικοινωνιών με οποιοδήποτε μέσο ηλεκτρονικής επικοινωνίας, με ή χωρίς ανθρώπινη

παρέμβαση, για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών και για κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς, επιτρέπεται μόνο εφόσον ο συνδρομητής συγκατατεθεί εκ των προτέρων ρητώς. Μάλιστα, στην έννοια του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εμπίπτουν και τα σύντομα γραπτά μηνύματα (SMS - βλέπε και αιτιολογική σκέψη 67 της οδηγίας 2009/136/EK). Μοναδική εξαίρεση αποτελεί η αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που εμπίπτει στην περίπτωση της παρ. 3 του ανωτέρω άρθρου, δηλαδή όταν τα στοιχεία επαφής του παραλήπτη αποκτήθηκαν νομίμως, στο πλαίσιο της πώλησης προϊόντων ή υπηρεσιών ή άλλης συναλλαγής και το μήνυμα αφορά στη διαφήμιση παρόμοιων προϊόντων ή υπηρεσιών.

5. Στην υπό κρίση περίπτωση, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου προκύπτει ότι ο Α έλαβε αρχείο με προσωπικά δεδομένα που αφορούν σε φυσικά πρόσωπα που πληρούν κριτήρια αγοραστικής δύναμης και κατοχής ακινήτων ενώ περιείχε στοιχεία επικοινωνίας και διεύθυνσης. Το αρχείο χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό της προώθησης υπηρεσιών του υπευθύνου επεξεργασίας, μέσω της αποστολής διαφημιστικών μηνυμάτων SMS. Σε 200 περιπτώσεις, 50 από τις οποίες ήταν επιτυχείς, ακολούθησε και τηλεφωνική κλήση με σκοπό την επιβεβαίωση της λήψης του μηνύματος. Επομένως, αποτελεί τον υπεύθυνο της επεξεργασίας για τα δεδομένα αυτά.

Ο συγκεκριμένος σκοπός επεξεργασίας είναι καθορισμένος, σαφής και, κατ' αρχήν νόμιμος. Ωστόσο, η αγορά των εν λόγω αρχείων έγινε, όπως προκύπτει από τα ευρήματα του ελέγχου, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια ως προς τα πρόσωπα που θα περιέχονται σε αυτές όπως τα κριτήρια εισοδήματος και κατοχής ακινήτου που προαναφέρθηκαν, για τα οποία οι σχετικές πληροφορίες δεν μπορούν να προκύψουν από δημόσια προσβάσιμες πηγές και δεν περιορίζονται σε όσα η Αρχή έχει ορίσει. Ως εκ τούτου, βάσει των ανωτέρω ο Α παραβίασε τις θεμελιώδεις επιταγές που οι διατάξεις του άρθρων 4 και 5 του ν. 2472/1997 θέτουν για τη νομιμότητα κάθε συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Επίσης, όπως αποδέχεται και ο ίδιος, απέστειλε διαφημιστικά μηνύματα SMS σε αριθμούς κινητούς τηλεφώνων προσώπων τα στοιχεία των οποίων περιλαμβάνονταν στο αρχείο αυτό, παραβιάζοντας και τη διάταξη του άρ. 11. παρ. 1 του ν. 3471/2006.

6. Ενόψει της βαρύτητας των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν, του είδους των προσωπικών δεδομένων, του αριθμού των φυσικών προσώπων των οποίων δεδομένα αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας, του γεγονότος ότι πρόκειται για μεμονωμένο περιστατικό, καθώς και του ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας σκοπούσε με τις ανωτέρω ενέργειες οπωσδήποτε να αποκομίσει κέρδος, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθούν στον υπεύθυνο επεξεργασίας οι προβλεπόμενες στο άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 κυρώσεις που αναφέρονται στο διατακτικό της παρούσας και οι οποίες κρίνονται ανάλογες με τη βαρύτητα της παράβασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή:

Επιβάλλει, με βάση τα άρθρα 19 παρ. 1 στοιχ. στ' και 21 του ν. 2472/1997, στον Α πρόστιμο χιλίων πεντακοσίων (1.500) Ευρώ για τις άνω διαπιστωθείσες παραβιάσεις των διατάξεων των άρθρων 4 και 5 του ν. 2472/1997 και του άρθρου 11 παρ. 1 του ν. 3471/2006, καθώς επίσης και καταστροφή κάθε σχετικού αρχείου με προσωπικά δεδομένα που συλλέχτηκε με τον τρόπο που αναφέρεται στο σκεπτικό της παρούσας κατά παραβίαση των ως άνω άρθρων, με ακόλουθη ενημέρωση της Αρχής.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου